

Učiteljica je bila drobno dekle srednje mladosti, odločne besede, nervozne kretnje. Utrujena vednih žrtev, katere je nalagalo življenje in težki poklic šibki deklici, je bila primorana vzeti enoleten dopust, da si okrepi do skrajnosti izrabljene živce. Elvira, ki je poznala in cenila Sonjo, jo je priporočila Kamenski. Tako je preskrbela Ivanko z dobro učiteljico, Sonjo z prijetno družbo, kjer se je čutila hitro domačo. Drobna učiteljica s slovenskih kmetov je močno zanimala Salleja. Skoro jo je občudoval. Slabotna, bolehnja, je prekosila vendar vsakega moškega v trdnosti značaja. Za svoje prepričanje je šla neomajno skozi ogenj in žveplo, ki se je vsipalo od vseh strani na njo. Ker se je odrekla vsemu, kar moti žensko srce, je uživala globok hišni mir. Res da jo je plašila včasih misel na samotno starost. Pa dolžnost do svoje rodbine, obljuba ob maturi, so pregnali hitro take sence dolgih večerov v samotni šoli.

„Ko bi bile naše učiteljice take, ko bi bili naši duhovniki taki, kot jih občudujem po Slovenskem — o, gotovo ne bi bilo prišlo nikoli tako daleč v moji lepi Franciji,“ je dejal neki dan Salle.

„Tudi pri nas niso še vsi možje na krovu,“ se je nasmehnila mala učiteljica pikro. „A kar nas je, delamo, kar

moremo, upoštevamo besede našega pesnika: Dolžan ni samo, kar velewa mu stan...“

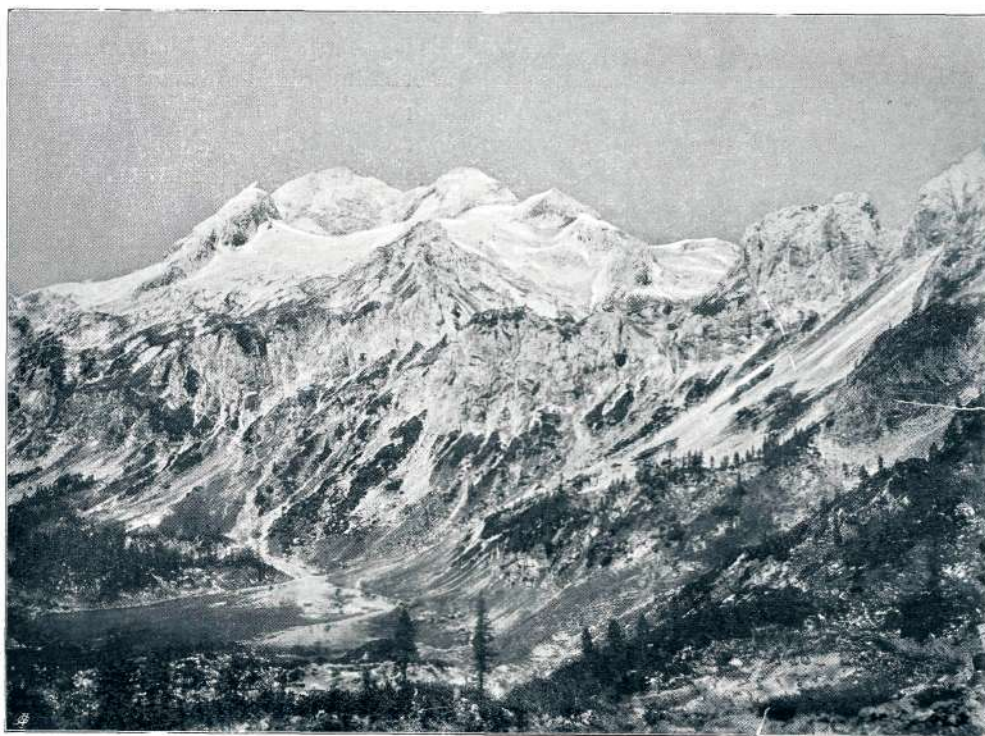
Krepko ji je stisnil Salle roko:

„Čestitam narodu, ki ima tako požrtvovalne hčere. Vaš narod ne pogine. Čuvajo ga svetišča in zvesta srca.“

„Če se bomo čuvali sami, naš bo čuval tudi Bog,“ mu je odgovorila Sonja s ponosom človeka, ki ve, da izpolnjuje svojo dolžnost v polni meri.

Tako hitro kot drugi se ni mogla privaditi Ivanka učiteljice, ki je imela tako prodiren pogled. Kot da ugame takoj vsako misel. In Ivanka noče, da bi vedel kdo njene mučne misli. Zakaj ji pravi srce vedno, da

je med njo in Valentinovo smrtjo neka vez? Povedal bi bil Valentin, nekaj bi bil povedal... Ne njej — otroku — ampak Angeliku, gospodarju gradu. Počakaj, je rekel, potrpi! Ko se vrne Angelik... A da se tudi vrne Angelik, ubogi, dobri Valentin — da se vrne tudi — on nima več srca za siroto. Lepa Martina mu je omrežila um s sladko besedo. Ona, sirota, se je veselila njegovega prihoda, njegove pohvale. Zdaj pa ve, da bo treba iti njej — kadar pride on. Če pride, preden se izšola? Ah, vsi so enaki do sirote. Karala je rednica, kjer bi se smejala mati, verjel je sin dobrotničn, kjer bi šele vprašal brat. Gorje siroti! Če so tudi prijazni ž njo — miloščina je vsa tista prisiljena prijaznost, do katere nima pra-

TRIGLAV Z VELEGA POLJA

vice. A da se izšola, jim vrže milostno prijaznost pred noge — živi ob svojem kruhu — se ne vklone nikomur.

Kako je dolgčas brez Angelikovih razglednic! Tisto ponosno pisavo je ljubila tako zelo. Nikdar več jih ne bo. Pisala bi mu, pojasnila. Pa če ne veruje materi, tudi ubogi najdenki ne bo verjel. Zdaj je rednica tako ljubezniva, Salle in Elvira obsipljeta siroto s prijaznostjo. Kot bi hotela nadomestiti krivico usode. Moja sestra, ji pravi Elvira, moja hčerka, ji pravi rednica. A kaj pomaga vse to, ko je Angelik jezen na njo. Vse življenje bo žalovala po njem. Ali more pozabiti njegovih dobrih besed?